

ZARZĄDZENIE NR 58
MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 9 grudnia 2013 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na 2014 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów ochrony czynnej gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną oraz krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnianych w celach naukowych, edukacyjnych i turystycznych oraz maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

---

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493 i Nr 284, poz. 1671).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
 WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB
 OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie wód	Działania na rzecz budowy wysokosprawnych oczyszczalni ścieków celem objęcia ich zasięgiem wszystkich obiektów na terenie Parku lub podłączenia ich do sieci kanalizacyjnej w miarę rozbudowy tej sieci
2	Zanieczyszczenie powietrza	Działania na rzecz stosowania paliw ekologicznych do ogrzewania budynków na terenie Parku
3	Zanieczyszczenie gleby	Działania na rzecz likwidacji nielegalnych składowisk odpadów
4	Wydeptywanie pokrywy glebowej przez turystów	1. Konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych. 2. Wdrożenie Parkowego Systemu Informacji przez: 1) budowę i remont urządzeń turystycznych, 2) wykonanie zabezpieczeń technicznych, 3) ustawienie tablic informacyjnych
5	1. Zniekształcenie powierzchni ziemi. 2. Erozja gleby wzdłuż szlaków zrywkowych, turystycznych i komunikacyjnych	1. Uzupełnianie ubytków poerozyjnych. 2. Kierowanie spływającej wody do wnętrza drzewostanów. 3. Zabudowa przeciwoerozyjna spowalniająca spływ powierzchniowy wód opadowych z dróg i ścieżek. 4. Likwidacja zbędnych szlaków zrywkowych i dróg
6	Zarastanie form skałkowych i stanowisk geologicznych	Usuwanie: 1) nadmiaru roślinności z form skałkowych i ich otoczenia, 2) zwietrzeliny, gleby i roślinności ze stanowisk (odsłonięć) geologicznych
7	Zniekształcona struktura gatunkowa, wiekowa i warstwowa drzewostanów	1. Cięcia regulujące skład gatunkowy i strukturę przestrzenną drzewostanów pogospodarczych. 2. Wspieranie procesów sukcesyjnych kształtujących drzewostany zgodne z siedliskiem
8	Sukcesja drzew i krzewów na cennych przyrodniczo łąkowych ekosystemach nieleśnych i cennych stanowiskach florystycznych	1. Usuwanie drzew i krzewów zagrażających celom ochrony oraz wykaszanie lub wypas w ekosystemach łąkowych, murawowych, zaroślowych i niektórych leśnych, w celu powstrzymania sukcesji niepożądanych drzew i krzewów. 2. Wywóz części skoszonej biomasy. 3. Pielęgnowanie restytuowanych osobników cisa pospolitego (<i>Taxus baccata</i>)
9	Zmiany ekosystemów w wyniku eutrofizacji	Wywóz skoszonej biomasy

10	Przesuszenie siedlisk i obniżanie się poziomu wód podziemnych w wyniku różnych czynników naturalnych (np. niewystarczających opadów) i czynników zewnętrznych antropogenicznych	1. Wykonywanie zastawek na ciekach z naturalnych materiałów miejscowych. 2. Likwidacja historycznych rowów odwadniających i innych antropogenicznych odkształceń powierzchni gruntu przyspieszających spływ wód powierzchniowych
11	Zbyt mała ilość martwej materii organicznej w ekosystemach leśnych	Pozostawianie drzew złamanych, wywróconych, obumierających i martwych, o ile nie zagraża to założonym celom ochrony, bezpieczeństwu osób i mienia oraz wykonywaniu ochrony Parku przed szkodnictwem leśnym

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Wzmoczone obumieranie drzew i drzewostanów w wyniku masowego pojawiania się owadów i grzybów pasożytniczych	1. Monitorowanie liczebności i prognozowanie wzmoczonego pojawiania się kambiofagicznych oraz foliofagicznych owadów, a także innych organizmów patogenicznych poprzez: 1) wykładanie pułapek feromonowych i analizę odłowionego materiału (w tym fauny towarzyszącej), 2) jesienne poszukiwania foliofagów sosny w ściółce, 3) wykonywanie prób fotoeklektorowych, 4) prowadzenie oceny tempa i przyczyn wydzielania się posuszu. 2. Usuwanie w szczególnie uzasadnionych przypadkach drzew zasiedlonych przez kambiofagi i grzyby pasożytnicze, których pozostawienie mogłoby zagrażać założonym w danym miejscu celom ochrony, jak również w sytuacji zagrożenia pożarowego i bezpieczeństwa osób
2	Zarastanie historycznych cmentarzy i miejsc pamięci narodowej przez roślinność	Wykasanie roślinności, pielęgnacja zadrzewień i zakrzewień oraz usuwanie bądź pielęgnacja drzew zagrażających bezpieczeństwu osób i obiektów w tych miejscach
3	Niszczanie zabytkowych kapliczek	Bieżące przeglądy stanu kapliczek i ich remonty

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Szkodnictwo leśne: 1) kradzieże drewna, 2) kłusownictwo, 3) zbiór runa leśnego	1. Wykonanie nowych i konserwacja istniejących rowów granicznych. 2. Przekopywanie miejsc nielegalnych wjazdów. 3. Systematyczne patrolowanie terenu. 4. Montaż szlabanów uniemożliwiających wjazd do lasu. 5. Wzmoczenie kontroli miejsc szczególnie narażonych na kradzieże drewna, w tym złomów, wywrotów i posuszu stojącego przez terenową Służbę Parku. 6. Umieszczanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych w miejscach szczególnie narażonych na kradzieże drewna, w tym złomów, wywrotów i posuszu stojącego oraz tablic informujących o

		zakazie wstępu i zagrożeniach bezpieczeństwa osób przebywających poza miejscami udostępnionymi do zwiedzania. 7. Prowadzenie edukacji wśród społeczności lokalnej (również przez terenową Służbę Parku w stosunku do osób napotykanym w lesie poza miejscami udostępnionymi do zwiedzania) na temat celów ochrony w parku narodowym i roli martwych drzew w prawidłowym funkcjonowaniu ekosystemów leśnych
2	Niszczenie roślin przez turystów i okoliczną ludność	1. Likwidacja nielegalnych zejść ze szlaków poprzez: 1) wykonanie ogrodzeń i barier, 2) obsadzenie krzewami. 2. Prowadzenie działalności edukacyjnej i prewencyjnej
3	Mała świadomość dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w społecznościach lokalnych	1. Edukacja społeczeństwa w zakresie podnoszenia świadomości dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego przez prowadzenie różnych form zajęć edukacyjnych. 2. Utrzymanie terenów ćwiczeń edukacyjnych, ścieżek poznawczych. 3. Utrzymanie i tworzenie nowych ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych. 4. Utrzymanie Muzeum Przyrodniczego na Łysej Górze i innych obiektów służących edukacji przyrodniczej
4	Dewastacja panoramy Łysej Góry oraz zabytkowego zespołu klasztoru Świętego Krzyża przez wieżę telewizyjną i obiekty nieposiadające wartości zabytkowych	1. Działania na rzecz minimalizacji skutków dewastacji panoramy poprzez poprawę estetyki wieży i osłonowe zagospodarowanie przestrzeni pomiędzy wieżą a zespołem klasztornym. 2. Działania na rzecz likwidacji obiektów nieposiadających wartości zabytkowej
5	Niszczenie form skałkowych, źródeł i stanowisk geologicznych przez turystów i okoliczną ludność	1. Likwidacja nielegalnych zejść ze szlaków. 2. Konserwacja nawierzchni istniejących szlaków turystycznych. 3. Wykonanie barier lub ogrodzeń chroniących formy skalne i stanowiska geologiczne

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
Zagrożenie ekosystemów leśnych i łąkowych przez pożary	1. Prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych wśród mieszkańców otuliny Parku. 2. Remonty i utrzymanie dróg przeciwpożarowych. 3. Utrzymanie sieci łączności GSM oraz magazynów sprzętu przeciwpożarowego

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM
RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ**

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną ścisłą

W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Na szlakach turystycznych: 1) profilowanie szlaków, 2) uzupełnianie ubytków poerozyjnych, 3) naprawa rowów odpływowych i przepustów, 4) wykonanie rowków odpływowych kierujących wodę do wnętrza lasu na ich stromych odcinkach	Łącznie na długości 7 km	Oddziały - 146b, c, f, C-2b, c, d, j, p, 172a, b, 171a, 170a, C-1d, 169a, 168a, 141d, g, 167a, 140c, d, 166a, 165a, b, c, 139f, 138b, 164a, B1a, b, 118h, 117k, 116g, 201a, 200a, b, d, h, g, i, j, 199d
2	Na szlakach turystycznych: 1) wdrożenie Parkowego Systemu Informacji zgodnie z odrębnym projektem przez: a) budowę i remont urządzeń turystycznych, b) wykonanie zabezpieczeń technicznych – ograniczników zapobiegających rozdeptywaniu szlaków oraz progów spowalniających erozję na szlakach, c) ustawienie tablic informacyjnych, 2) urządzenie miejsc odpoczynku i obserwacji przyrody	Łącznie na długości 7 km	Oddziały - 146b, c, f, C-2b, c, d, j, p, 172a, b, 171a, 170a, C-1d, 169a, 168a, 141d, g, 167a, 140c, d, 166a, 165a, b, c, 139f, 138b, 164a, B1a, b, 118h, 117k, 116g, 201a, 200a, b, d, h, g, i, j, 199d
3	Zapewnienie bezpieczeństwa osób na szlakach turystycznych przez: 1) usuwanie zagrożeń w postaci drzew złamanych i przewróconych, tarasujących szlaki, 2) obalanie części drzew obumierających, martwych i uszkodzonych, położonych w odległości co najwyżej 50 m (do 1,5 wysokości drzewostanu) od szlaku z pozostawieniem na miejscu całości niefragmentowanej sztucznie biomasy i maskowaniem skutków takich zabiegów	Łącznie na długości 7 km	Oddziały - 146b, c, f, C-2b, c, d, j, p, 172a, b, 171a, 170a, C-1d, 169a, 168a, 141d, g, 167a, 140c, d, 166a, 165a, b, c, 139f, 138b, 164a, B1a, b, 118h, 117k, 116g, 201a, 200a, b, d, h, g, i, j, 199d

4	1. Monitorowanie kierunków i dynamiki procesów przyrodniczych zachodzących w zoocenozie bezkręgowców przy wykorzystaniu niewabiących pułapek. 2. Prowadzenie rejestru obserwacji i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych według ustalonej metodyki	W obrębie 8 stałych powierzchniach kołowych o powierzchni 0,05 ha każda i w ich otoczeniu (łącznie na powierzchni do 2 ha)	Oddziały - B-1c, C-2a, C-2l, 30h, 123c, 134c, 153a, 206a
5	1. Inwentaryzacja miejsc występowania na terenie Parku wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. 2. Monitoring liczebności i stanu ochrony wybranych, gatunków. 3. Prowadzenie rejestru obserwacji i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych	Według potrzeb, z zakresem prac ograniczonym do niezbędnego minimum	Cały obszar objęty ochroną ścisłą

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną czynną

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ochrona naturalnej dynamiki rodzimych gatunków leśnej flory, w szczególności drzew, poprzez inwentaryzowanie, a następnie usuwanie obcych gatunków drzew, uznawanych za inwazyjne, w szczególności dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>) i klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), występujących i spontanicznie pojawiających się (w formie domieszki) w drzewostanach	Według potrzeb wynikających z prowadzonej na bieżąco inwentaryzacji	Cały obszar objęty ochroną czynną
2	Ochrona naturalnych procesów renaturalizacyjnych zachodzących w drzewostanach poprzez usuwanie drzew głównie sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) pochodzącej ze sztucznych odnowień hamujących tempo tych procesów	151,68 ha	Oddziały - 12a,d,f, 21a,b, 48a, 62g, l, 211f, 212a, c, 213n, o, l, 230h, l, 231b, 245b, 255b, 264a, d, f, j
3	W szczególnie uzasadnionych przypadkach usuwanie drzew obumierających (połamanych i wywróconych oraz stojących) i martwych, w tym opanowanych przez pasożytnicze owady oraz	Według potrzeb	Obszar objęty ochroną czynną

	grzyby, których pozostawienie mogłoby zagrażać założonym w danym miejscu celom ochrony przyrody, w sytuacji zagrożenia pożarowego oraz bezpieczeństwa osób i mienia		
4	Monitorowanie liczebności wybranych gatunków kambio- i foliofagów posiadających skłonność do masowego pojawiania się poprzez wykładanie pułapek zapachowych (feromonowych) i analiza odłowionego materiału (w tym fauny towarzyszącej): 1) kornik drukarz (<i>Ips typographus</i>), 2) kornik modrzewiowiec (<i>Ips cembrae</i>), 3) jodłowiec krzywozębny (<i>Pityokteines curvidens</i>), 4) zwójka zieloneczka (<i>Tortrix viridiana</i>), 5) krobik modrzewiowiec (<i>Coleophora laricella</i>)	38 sztuki	Oddziały - A-1b, f, j, A-3c, h, i, 17f, 23i, 24d,f, 54a, 72c, 76b, c, 79b, 88a, 99a., 147h, 171f, 176b, 183b, 188a, 191b, 194b, 202c, 203c, 209b, 238c, 239d, 241a, 249a, 251f, 256c, 257b, 258a, 266b
5	Monitorowanie nasilenia występowania foliofagów sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) poprzez kontrolne poszukiwania owadów w ściółce leśnej zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	7 prób	Oddziały - 5c, 12a, 46c, 62g, 211a, 247b, 267a
6	Monitorowanie (prognozowanie) nasilenia występowania zwojek (<i>Tortricidae</i>) związanych z jodłą, poprzez wypłaszanie larw i postaci dojrzałych w fotoeklektorach, z pobranych prób gałęzi jodłowych	15 prób obejmujących 3-5 gałęzi każda	Oddziały - 67a, 91d, 98a, 105b, 164b, 172d, 177a, 184b, 194b, 202b, c, f, 204a, 208b, 209b
7	Konserwacja istniejących rowów granicznych przez ich pogłębienie	2000 m	Oddziały - 64 f, m, 188 g, d, b, 189 g, h, i, j, 190 h, 191 f, 192 g, f, 193 g, 207 a, b, c, d.
8	Naprawa uszkodzonych rowów granicznych w wyniku zdarzeń losowych	Według potrzeb	Obwody ochronne: Święty Krzyż, Dębno, Dąbrowa, Podgórze, Jastrzębi Dół, Święta Katarzyna, Klonów, Góra Chełmowa
9	Likwidacja zbędnych wjazdów do lasu przez wykopanie rowów poprzecznych	290 m	Obwody ochronne – Święty Krzyż, Dębno, Dąbrowa, Podgórze, Jastrzębi Dół, Święta Katarzyna, Klonów, Góra Chełmowa
10	Na szlakach turystycznych:	Łącznie na długości 35 km	Oddziały - 173c, d, 147a, b, c,

	<p>1) profilowanie szlaków, 2) uzupełnianie ubytków poerozyjnych, 3) naprawa rowów odpływowych i przepustów, 4) wykonanie rowków odpływowych kierujących wodę do wnętrza lasu na ich stromych odcinkach</p>		<p>d, f, g, j, C-2h, i, 170b, 167b, 164b, 163c, 188b, d, g, 182f, g, h, j, 181b, f, 180d, 179c, d, f, 178a, b, c, 177d, 176c, 175b, c, d, 119f, g, h, i, l, 204a, b, 203a, b, c, d, f, g, 202k, n, o, 148k, m, n, s, t, 111b, g, j, 110f, g, h, i, j, k, l, 109a, b, c, f, g, 73i, 72c, d, k, 59a, c, j, p, 44j, 43a, c, d, h, 25a, b, 15a, c, 10d, f, 9a, b, d, f, 8a, 197a, b, c, d, f, g, 112c, 75c, f, 196s, 229a, 228a, b, 219a, 218a, 225a, 224a, 216b, c, 215a, b, c, 214a, c, 213i, k, l, m, n, 212b, c, 211d, f, 227a, b, 226a, b, A-3a, f, i, k, A-1a, b, d, f, h, i, 116f1, g1, 199a, 200a1, b1, c, d1</p>
11	<p>Na szlakach turystycznych: 1) wdrożenie Parkowego Systemu Informacji zgodnie z odrębnym projektem przez: a) budowę i remont urządzeń turystycznych, b) wykonanie zabezpieczeń technicznych - ograniczników zapobiegających rozdeptywaniu szlaków oraz progów spowalniających erozję na szlakach, c) ustawienie tablic informacyjnych, 2) urządzenie miejsc odpoczynku i obserwacji przyrody</p>	Łącznie na długości 35 km	<p>Oddziały - 173c, d, 147a, b, c, d, f, g, j, C-2h, i, 170b, 167b, 164b, 163c, 188b, d, g, 182f, g, h, j, 181b, f, 180d, 179c, d, f, 178a, b, c, 177d, 176c, 175b, c, d, 119f, g, h, i, l, 204a, b, 203a, b, c, d, f, g, 202k, n, o, 148k, m, n, s, t, 111b, g, j, 110f, g, h, i, j, k, l, 109a, b, c, f, g, 73i, 72c, d, k, 59a, c, j, p, 44j, 43a, c, d, h, 25a, b, 15a, c, 10d, f, 9a, b, d, f, 8a, 197a, b, c, d, f, g, 112c, 75c, f, 196s, 229a, 228a, b, 219a, 218a, 225a, 224a, 216b, c, 215a, b, c, 214a, c, 213i, k, l, m, n, 212b, c, 211d, f, 227a, b, 226a, b, A-3a, f, i, k, A-1a, b, d, f, h, i, 116f1, g1, 199a, 200a1, b1, c, d1</p>
12	<p>Ręczne wykaszanie roślinności, pielęgnacja zadrzewień i zakrzewień oraz usuwanie zagrożeń i utrzymanie porządku wokół mogił i pomników w miejscach pamięci narodowej</p>	11 obiektów	<p>Obwody ochronne – Święty Krzyż, Święta Katarzyna, Klonów, Dębno</p>
13	<p>Utworzenie ścieżki edukacji przyrodniczo-kulturowej Nowa Słupia – Święty Krzyż przez: 1) ustawienie tablic edukacyjnych, 2) urządzenie miejsc odpoczynku i obserwacji przyrody, 3) usunięcie podrostów jodły (<i>Abies alba</i>) i buka (<i>Fagus sylvatica</i>) utrudniających</p>	1700 m	<p>Oddziały - 196s,w,t, 197 f, g, 198 a</p>

	przejście, 4) wykonanie kładek na przejściu ścieżki przez kamienny wał kultowy w sposób uzgodniony z wojewódzkim konserwatorem zabytków		
14	1. Monitorowanie kierunków i dynamiki procesów przyrodniczych zachodzących w zocoenozie bezkręgowców przy wykorzystaniu niewabiących pułapek. 2. Prowadzenie rejestru obserwacji i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych według ustalonej metodyki	W obrębie 17 stałych powierzchniach kołowych o powierzchni 0,05 ha każda i w ich otoczeniu (łącznie na powierzchni do 5 ha	Oddziały - 25b, 29g, 40s, 46c, 62g, 93f, 105b, 169h, 177d, 182a, 203a, 217a, 229a, 239d, 243b, 252a, 266i
15	1. Inwentaryzacja miejsc występowania na terenie Parku wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. 2. Monitoring liczebności i stanu ochrony wybranych gatunków. 3. Prowadzenie rejestru obserwacji i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych	Według potrzeb	Cały obszar objęty ochroną czynną

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Wykaszenie łąk śródleśnych wraz z wywozem ściętej biomasy	19,74 ha	Oddziały - 11k, 22h, i, 40h, 44c, i, j, k, 45b, f, h, i, 54d, 55c, 56j, 61c, 62a, 115j, 248g, 249b, 256b, 257j

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną krajobrazową

W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Wykaszenie łąk śródleśnych wraz z wywozem ściętej biomasy	6,50 ha	Oddziały - 11h, 54h, 239a, c, f, g, 248d, f, g, h, i, l, 2Ph
2	Utrzymanie terenów ćwiczeń edukacyjnych	8,37 ha	Oddział - 8A
3	Na szlakach turystycznych: 1) profilowanie szlaków, 2) uzupełnianie ubytków poerozyjnych, 3) naprawa rowów odpływowych i przepustów, 4) wykonanie rowków odpływowych kierujących wodę do wnętrza lasu na ich stromych	Łącznie na długości 2 km	Oddziały - 148r, 115ax, bx, cx, 115P

	odcinkach		
4	Na szlakach turystycznych: 1) wdrożenie Parkowego Systemu Informacji zgodnie z odrębnym projektem przez: a) budowę i remont urządzeń turystycznych, b) wykonanie zabezpieczeń technicznych - ograniczników zapobiegających rozdeptywaniu szlaków oraz progów, spowalniających erozję na szlakach c) ustawienie tablic informacyjnych. 2) urządzenie miejsc odpoczynku i obserwacji przyrody	Łącznie na długości 2 km	Oddziały - 148r, 115ax, bx , cx, 115P

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz pododdziały oznaczone literą podano zgodnie z mapą gospodarczą Świętokrzyskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie w skali 1:5000, według stanu na dzień 1.01.1997 r., arkusze numer 1-19. Podział na obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Świętokrzyskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie w skali 1:25 000, według stanu na dzień 1.01.1997 r. Mapy znajdują się w siedzibie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w miejscowości Bodzentyn.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

1. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin na obszarach objętych ochroną czynną

Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobu ochrony
1	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	Ochrona stanowisk i osobników roślin objętych ochroną ścisłą – 61 osobników	1. Usunięcie drzew i krzewów zakłócających wzrost. 2. Odchwaszczenie gleby w miejscach pielęgnacji cisa pospolitego (<i>Taxus baccata</i>)
2	Pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>)	Ochrona stanowisk roślin objętych ochroną ścisłą – 0,70 ha	Zapobieganie pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin, poprzez ich wykaszanie na stanowiskach i wokół stanowisk roślin chronionych oraz wywiezienie pokosu

2. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin i zwierząt na obszarach objętych krajobrazową

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobu ochrony
Rosiczka okrągłolistna (<i>Drosera rotundifolia</i>)	Ochrona stanowisk roślin objętych ochroną ścisłą - 0,50 ha	Zapobieganie pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin (w wyniku sukcesji) pogarszających warunki świetlne i edaficzne, poprzez ich wykaszanie (z usunięciem biomasy) na stanowiskach i wokół stanowisk rosiczki

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobu ochrony
Przeplątka aurinia (<i>Euphydras aurinia</i>)	Ochrona stanowisk zwierząt objętych ochroną ścisłą – 1,5 ha	Zapobieganie pojawianiu się niepożądanych gatunków – drzew i krzewów, poprzez częściowe, ręczne wykaszanie łąk i usuwanie z nich zakrzaczeń w nieregularnych płatach (z usunięciem biomasy oraz pozostawieniem części kopek na obrzeżach powierzchni), z wyłączeniem płatów z dużym udziałem czarcikęsu łąkowego (<i>Succisa pratensis</i>) (i nie lokowaniu na nich kopek)

WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ
I KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	Ochrona ścisła	Oddziały - A-2i, j, A-4a, B-1, B-2, C-1, C-2a-g, j-p, 30h-l, 42m, p-a', 63a-c, 114, 115a-i, p-y, 116a-g, 117, 118, 123-146, 149-162, 163a, 164a, 165a-i, 166a-d, 167a, 168a, 169a, b, 170a, c, d, 171a, b, 172a, b, 199b-d, 200a, b, d-j, 201a-f, 205, 206	1715,23
2	Ochrona czynna	Oddziały - A-1, A-2a-h, A-3, A-4b, c, f, h, A-5a-d, g, l, C-2h, i, 1-10, 11i-p, 12a, c-f, 13, 14a, b, i-n, 15-18, 19f, g, m, n, p-y, 20-25, 26a-d, h, i, l-o, 27-29, 30a-g, 31-37, 38a-f, 39-41, 42a-l, n, o, 43-53, 54a-g, i, k, n, 55-61, 62a-c, g-o, 63d, f, o, 64a-c, f, g, p, 65-79, 80a-c, 81-84, 85j, k, 86d, k, l, 87-90, 91a, c, d, 92, 93, 94d, i, r-a', 95-113, 115j, o, 115 p1, t1, z, 116 f1, g1, 119a-k, 120-122, 147, 148f, k-n, s-w, 163b, c, 164b-f, 165j, k, 166f, 167b-k, 168b-h, 169c-i, 170b, f-k, 171c-g, 172c-i, 173a-g, 174, 175a-d, 176-180, 181a-f, 182-184, 185a-d, o, r-t, 186-188, 189a-f, h, j, 190-194, 195a-j, 196s-w, 197, 198, 199a, 200a1, b1, c, d1, 201a1, b1, 202, 203a-h, 204, 207-212, 213h-p, 214-228, 229a-d, 230h, l-n, 231-235, 236a-f, i-k, 237-268	5588,38
3	Ochrona krajobrazowa	1. Oddziały - A-4d, g, i, j, A-5f, h-k, m-x, 8A, 11a-h, 12b, g-l, 14c-h, 19a-d, h-l, o, 26f, g, j, k, 38g, 54h, j, l, m, o, 62d, f, 63g-n, p-w, 64d, h-o, r-a', 80d-n, 85a-i, 86a-c, f-j, 91b, 94a-c, f-h, k-p, 115k-n, a'-c', 119l, 148a-d, g-j, o-r, 173h, 175f-m, 181g-m, 185f-n, p, 189g, i, k-m, 195k-f', 196a-r, 203i-m, 213a-g, 229f-l, 230a-g, i-k, 236g, h, 2P, 11P, 12P, 13P, 14P, 20P, 23P, 24P, 26P, 30P, 39P, 40P, 41P, 42P, 43P, 44P, 45P, 56P, 57P, 59P, 60P, 61P, 62P, 64P, 71P, 72P, 73P, 115P, 148P, 189P, 198P, 202P, 239P, 240P, 246P, 248P, 251P, A8S, 230S, 240S, 115S, A5S, 181S, 196S, 2. Działki o numerach 506, 509, 4037, 4038, 505, 427, 4014, 508, 4024, 4152, 4246, 176, 4302, 507, 503, 175, 4030/2, 202/2, 4029, 4255, 171	322,84
Razem			7626,45

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz pododdziały oznaczone literą podano zgodnie z mapą gospodarczą Świętokrzyskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Warszawie w skali 1:5000, według stanu na dzień 1.01.1997 r., arkusze numer 1-19. Mapy znajdują się w siedzibie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w miejscowości Bodzentyń.

Załącznik nr 5

USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH I TURYSTYCZNYCH ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

I. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Miejsce udostępniane	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Cały teren Parku	100

II. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Tereny ćwiczeń edukacyjnych w oddziale 8A	200
2	Teren wystawy na Łysej Górze w oddziale 115ax	150
5	Galeria widokowa na gołoborzu na Świętym Krzyżu 116f	200

III. Miejsca udostępniane w celach turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Parking, oddział 196 j	50 Podczas imprez gminnych – bez ograniczeń
2	Kompleks „leśniczówka Nowa Słupia” położony w miejscowości Nowa Słupia przy ul. Świętokrzyskiej, działki ewidencyjne o numerach – 1193/1, 1194/1, 1195/1, 1206/1, 1207/1, 1208/1, 1213/3	2000
3	Teren schroniska Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego „Jodelka”, oddział 148P	300
4	Plac przed budynkiem muzeum na Świętym Krzyżu, oddziały – 115 ax, bx, cx, 115P	5000
5	Teren zabytkowego zespołu klasztorowego na Łysej Górze	5000 Podczas uroczystości religijnych - bez ograniczeń

	w oddziałach – 113g, 115P, 115l, n, ax, bx, cx,	
6	Teren pomnika „Krzyże Katyńskie” w Hucie Szklanej w oddziale 119l	50

---

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz pododdziały oznaczone literą podano zgodnie z mapą gospodarczą Świętokrzyskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Warszawie w skali 1:5000, według stanu na dzień 1.01.1997 r., arkusze numer 1-19. Mapy znajdują się w siedzibie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w miejscowości Bodzentyn.